

Percbér a hanglemezekért

Semmi sem mehet a zenekari munka rovására

– A zenészek, főként a zenekari muzsikások számára a haknizás nem egészen ugyanazt jelenti, mint a színművészeknél. Vannak zenekari művészek, akik számára a haknizás együtt jár a *mindennapi* munkával. A szó kevésbé kapott pejoratív értelmet, és az, hogy egy produkciót a muzsikus hakninak tekint-e vagy sem, attól függ, milyen céllal lép a pódiumra: szakmai, művészi szempontok miatt, vagy kifejezetten pénzszerzés céljából – mondja *Melis Béla* csellóművész, az *Operaház* és a *Budapesti Filharmónia Társaság Zenekarának* tagja.

Melis Béla szerint az sem elítélendő, ha valaki csak a pénzért haknizik, hiszen még az első osztályú zenekaraink között is van olyan együttes, ahol a főállású fizetés csak a polgári létminimumhoz elegendő. Ezért a *művészeket gyakran a körülmények kényszerítik*, hogy haknizzanak.

Hakninak számít, de a muzsikások a művészi indíttatás miatt nem nevezik annak, ha a zenekari művész kamarazenekari koncerteken, szonátaesteken játszik, esetleg szólólistaként lép fel valahol. E produkciókra többet kell gyakorolni, tehát ezek eredményeképpen a művész a zenekari árookban is jobban fog muzsikálni. „Hakni” az is, amikor a nagyzenekarok kísérik egymást, ha például betegség miatt nem tudnak kiállítani egy teljes szólóamat egy koncertre.

Kétség sem fér hozzá, hogy legrangosabb zenekaraink egyikét, a *Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarát* a művész szempontok, a muzsikások önkifejezési vágya és a száznegyven éves hagyomány éltetik. Mégis, mivel az együttes az *operazenekar* tagjaiból áll, egész léte a pluszmunkán alapul. És hogy ebben az esetben mennyire nem a jövedelemszerzés a döntő: a *Budapesti Filharmóniai Társaság* egy-egy szolgálattért, koncertért bruttó ezeröttszáz forintot fizet.

A színházi világgal ellentétben a zenekari művészek számára hakninak számít az elektronikus médiában való szereplés, és természetesen a hanglemez-készítés is. A lemezfelvételeket *percbérben* fizetik. Általában egy óra alatt kétpercnyi hasznos felvétel készül el. A percbér zenekaronként változik, kétszázötven és ötszáz forint között van. *Minél hamarabb készül el a lemez, annál magasabb a muzsikások órabére.* Előfordul, hogy világsztárokkal lépnek fel külföldi megrendelésre – ezt maguk között nem neveznék hakninak –, de olyan is, hogy egy ismeretlen ifjú „tehetség” megvásárolja magának az együttest, hogy játsza el, mondjuk, egy hegedűverseny kíséretét, amire otthon gyakorolni tud... – ennek a munkának már erősen hakni jellege van. Ezenkívül vannak az úgynevezett szalonhaknik, amikor a művészeket

háttérzenesíkként kéri fel, és előfordul olyan is, hogy egy könnyűzenei számhoz kell egy-két ütem, mondjuk, a csellószólamtól.

– Csakúgy, mint más művészeknél, a muzsikusoknál is iratlan szabály – fejezi be *Melis Béla* –, hogy a haknik nem mehetnek a főállású zenekari munka rovására. Operaelőadás alkalmával nem hivatkozhat senki arra, hogy előző este haknizott. Ezért, hogy ki mennyi haknit vállal, mindenkinek az *egyéni felelőssége*.

Devich Márton

MAGYAR NEMZET 1995. augusztus 8.

Gyermekművész New Yorkban

Vecsey Ferenc amerikai körútján New Yorkban maga a mama járt bevásárolni és a szálló fürdőszobájában, nagy titokban, gyorsforralón jó magyaros húsleveset főzött fiacskájának és férjének.

– Tudod mit, fiacskám – szól biztatónan fiához –, te már jól beszélsz angolul, ha tehát jönnek az újságíró bácsik, fogadd őket, és beszélj velük, de okosan ám!

Vecsey Feri szót is fogadott és így mentette ki a mamát:

– A mama a piacra ment húsért. A fürdőszobában fog nekünk húsleveset főzni. De erről senkinek se szabad tudni.

Másnap az összes New York-i lapok megírták.

New Yorkban

Bronisláv Hubermann első hangversenyét tartotta New Yorkban, a Carnegie Hallban. Az egyik páholyban ült Jascha Heifetz hegedűművész és Godovszky zongoraművész. Az egyik műsorszám véget ért, és a közönség valósággal tombolt lelkesedésében. Heifetz odaszólt Godovszkynak:

– Micsoda hőség van ebben a teremben!

Godovszky mosolyogva felelte:

– De csak hegedűművészeknek!